

УДК 658.26

У.Я.АНДРУСИВ, канд. екон. наук, А.С.ПОЛЯНСЬКА
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ФОРМУВАННЯ РОЗПОДІЛЬЧОГО ЦЕНТРУ ЯК УМОВА ВДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЛАНЦЮГА

Розглядається формування розподільчого центру як основної умови вдосконалення логістичного ланцюга, а також аналізується кожна його складова.

Рассматривается формирование распределительного центра как основного условия совершенствования логистической цепи, а также анализируется каждая его составляющая.

The article is devoted forming of distributive center as a basic condition of perfection of logistic chain, and also the analysis of every his constituent is done.

Ключові слова: логістика, логістичний ланцюг, розподільчий центр.

Успішне керування матеріальними потоками на окремому підприємстві можливо лише у випадку виділення відповідної функції. Ситуація, що досить динамічно змінюється на ринку, створює для багатьох підприємств об'єктивну потребу в створенні служби логістики, відсутність якої призводить до безсистемності і непогодженості в закупівлях, зберіганні продукції, цінах, запасах, тривалості виробничого циклу, організації збуту, до плутанини в складському господарстві.

Сьогодні питання розвитку та застосування логістичного управління широко висвітлюються у вітчизняній і зарубіжній економічній літературі. Зокрема, поряд із визначенням суті та значення логістики на сучасному етапі економічного розвитку особлива увага приділяється дослідженню процесів управління логістичними ланцюгами, що дозволяє розглядати не тільки окрему галузь логістичної діяльності і логістичних операцій, але й управління рухом матеріальних потоків та зв'язків, що виникають при цьому. Логістику визначають як процес планування, впровадження та контролю процесу раціонального й ефективного руху товарів, послуг і пов'язаної з цим інформації від вихідної точки до кінцевого споживача з метою задоволення потреб клієнта [1]. Логістику розглядають як засіб, який дозволяє краще зрозуміти, що організації працюють не ізольовано один від одного, а входять у ланцюг поставок, мета якого задовольнити потреби споживачів та мінімізувати витрати на переміщення матеріальних ресурсів [2].

Значна увага щодо дослідження сутності логістики, теоретичних і прикладних аспектів логістичного управління у розрізі визначальних сфер діяльності приділяється у праці Б.А.Аннікіна [3].

На сьогодні особливо важливо з'ясувати завдання логістичного управління у розрізі його окремих функціональних сфер. Зокрема, пи-

танню використання логістичного підходу в розрізі окремих галузей промисловості присвячено праці таких вчених, як Є.В.Крикавський, М.А.Окландер, О.П.Хромов, О.С.Костюк [4-6], в яких автори акцентують увагу на використанні логістики в окремих галузях. Зокрема, досліджуючи існуючі шанси розвитку лісопромислового комплексу західного регіону України, О.С.Костюк зазначає, що прискорений розвиток галузі вимагає перетворень інноваційного характеру за рахунок системного впровадження сучасних концепцій менеджменту, логістики, маркетингу на основі застосування формування стратегії ланцюга поставок, створеного на засадах кооперації організацій, що здійснюють послідовні фази виробничих і логістичних процесів від сировини до кінцевої продукції [6]. Проте деякі питання даної проблематики дотепер залишаються недостатньо дослідженими, зокрема формування розподільчого центру як умова вдосконалення логістичного ланцюга

Мету статті визначимо як обґрунтування необхідності формування розподільчого центру як основної умови вдосконалення логістичного ланцюга та поліпшення інтегрованого ланцюга постачання на підприємстві.

Логістичний ланцюг – це лінійно впорядкована сукупність фізичних та юридичних осіб (виробників, дистриб'юторів, складів загальногo призначення), які здійснюють логістичні операції, щоб довести матеріальний потік від однієї логістичної системи до іншої чи до іншого споживача, і по якому проходять товарний та інформаційний потоки від постачальника до споживача [7].

Для ефективного функціонування логістичного ланцюга необхідно розглядати окремо кожну його складову. Кожна ланка логістичного ланцюжка включає свої елементи, що в сукупності утворює матеріальну основу логістики і об'єднує такі елементи: транспортні засоби і обладнання, складське господарство, засоби зв'язку і управління тощо.

Розподільчий центр – це оптовий склад завданням якого є оптимізація процесу продаж на географічно віддалених ринках. Однією з умов вдосконалення логістичного ланцюга є проектування розподільчих систем на основі вибору варіанта розміщення розподільчого центру.

Формування практичних засад вдосконалення логістичного ланцюга на основі формування та управління розподільчим центром підприємства розглянемо на прикладі діяльності ТОВ «ЛК Інтерплит Надвірна» .

Слід зазначити, що основними елементами логістичного ланцюга є сфера постачання, виробництва, розподілу, проміжного зберігання і перевезення. Для визначення особливостей функціонування логістич-

ного ланцюга ТОВ «ЛК Інтерплит Надвірна» дослідимо кожен складову. Сфера постачання охоплює: постачальниками першого рівня (деревина) є лісозаготівельні підприємства – «Бистриця», «Зелена», «Прикарпатліс», «Волинськліс». Постачальниками другого рівня є концерн «Оріана» (Калуш), Хімкомбінат «Зоря» (Рубіжне). Постачальниками третього рівня є підприємство «Алкор», яке займається виготовленням декоративної плівки, що використовується для ламінування ДСП.

Зв'язуючою ланкою між елементами ланцюга є транспортна та складська логістика. Транспортна логістика – галузь логістики, яка займається організацією та плануванням перевезення вантажу. Доставка сировини здійснює підприємство «Транспортліс» та Укрзалізниця. «Транспортліс» постачає підприємству «ЛК Інтерплит Надвірна» деревину автолісовозами. Укрзалізниця постачає деревину з підприємства «Волинськліс» спеціальними вагонами. Карбамідформальдегідну смолу, хлористий амоній, карбамід та хімікати, що необхідні для виробництва ДСП, постачає Укрзалізниця в спеціально призначених для цього цистернах.

Логістичний процес на складі передбачає оптимальне розміщення вантажу на складі і раціональне управління ним. Склад є спеціальним стаціонарним чи пересувним приміщенням або іншим місцем зосередження матеріальних цінностей. Підприємство ТОВ «ЛК Інтерплит Надвірна» має у своєму розпорядженні: «Нижній» склад – складування і сортування сировини по видах і породах; склад тріски; склад сирової стружки; склад сухої стружки; «Верхній» склад – склад готової продукції.

Виробнича логістика досліджує питання управління матеріальними потоками усередині підприємства стосовно виробничих процесів задіяних у виробництві окремих товарів чи напівфабрикатів [7].

На підприємстві ТОВ «ЛК Інтерплит Надвірна» виробнича логістика базується на формуванні внутрішньовиробничих логістичних систем. Ці системи включають: автоматизовані процеси постачання деревини на виробничі дільниці; автоматизований процес виробництва ДСП; автоматизовані системи транспортування і зберігання матеріальних ресурсів на виробничих дільницях.

В ТОВ «ЛК Інтерплит Надвірна» використовується комплекс технологічного, енергетичного, транспортного та інших видів обладнання, інструментів і пристроїв, будівель та споруд, необхідних для процесу виробництва. Деревостружкові плити виготовляються з різних видів деревини, яка в більшості випадків поступає із західних регіонів України та з використанням карбамідформальдегідних смол, хлористого амонію, карбаміду та хімікатів. ДСП використовуються для виго-

товлення меблів, оздоблення інтер'єра всередині будинку і т.д.

Завдання логістики розподілу вимагає вирішення таких питань: вибір споживача; вибір маршруту; вибір перевізника. Підприємство ТОВ «ЛК Інтерплит Надвірна» застосовує променеву систему перевезень. Це означає, що підприємство забезпечує продукцією кількох споживачів. Перевізниками продукції, що експортується є ТзОВ «Євро-Трейд» та Укрзалізниця. На вітчизняний ринок продукцію поставляють «Транспортліс».

Основними споживачами продукції є:

- експорт: Польща, Молдова, Росія, Угорщина, Румунія;
- вітчизняний ринок: м.Маріуполь «Азовсталь», м.Херсон, суднобудівний завод, м.Рівне «Опал», м.Київ ТОВ «Вітас», м.Харків «Домекс» та ін. (рис.1).

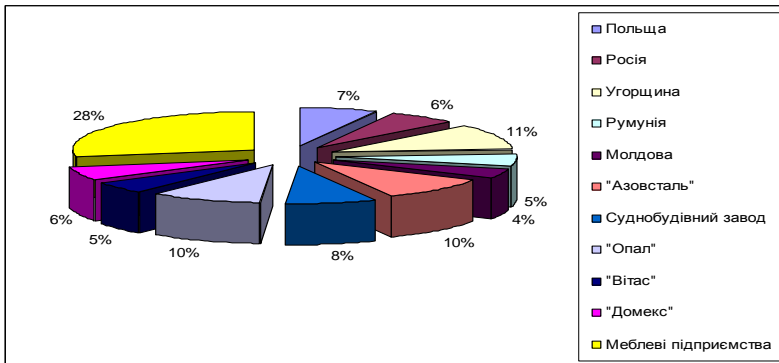


Рис.1 – Розподіл річних обсягів робіт ТОВ «ЛК Інтерплит Надвірна» за сегментами ринка збуту

До споживачів другого рівня відносять роздрібну мережу. Вона включає в себе сітку будівельних супермаркетів та сітку меблевих магазинів. Сітка будівельних супермаркетів: «Епіцентр»; «Буд-сервіс»; «Ваш дім»; «Будматеріали»; «Все для будівництва». Сітка меблевих магазинів: «Меблі для дому»; «Меблі для офісів»; Шафи-купе «Мрія»; «Кухня на Ваш смак».

Споживачами третього рівня є кінцеві споживачі. До них відносять фірми та домашні господарства.

Для оптимізації функціонування логістичного ланцюга розглянутого у статті підприємства доцільним є формування розподільчого центру та пошук заходів, які дозволять не тільки здійснювати ефективну політику розподілу, але дозволять також оптимізувати роботу підприємства у напрямку забезпечення належної роботи даного центру за

рахунок власних ресурсів. На рис.2 наведено шляхи поліпшення функціонування логістичного ланцюга за рахунок заходів розподільчої логістики.

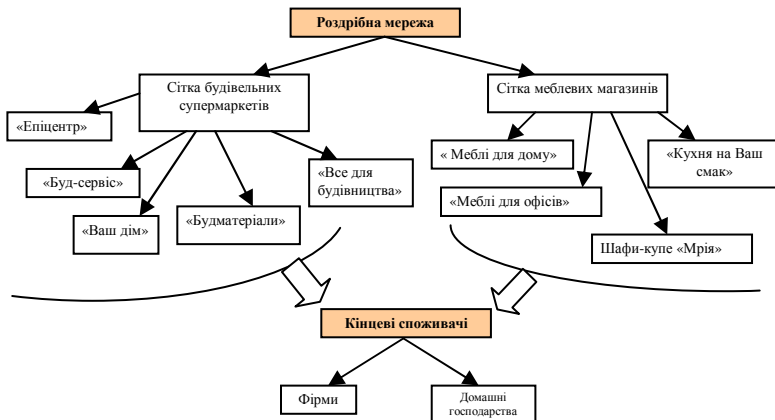


Рис.2 – Вдосконалення логістичного ланцюга (опрацювання авторів)

Для визначення варіанта розміщення розподільчого центру для підприємства ТОВ «ЛК Інтерплит Надвірна» використаємо метод визначення центру ваги. Він використовується для визначення місця розташування одного розподільчого центру.

Координати центру ваги вантажних потоків (X;Y), тобто точки, в якій може бути розташовано розподільчий склад, визначаються за формулами [4]:

$$X_{склад} = \frac{\sum_{i=1}^n B_i \cdot X_i}{\sum_{i=1}^n B_i}; \quad Y_{склад} = \frac{\sum_{i=1}^n B_i \cdot Y_i}{\sum_{i=1}^n B_i},$$

де B_i – вантажообіг i -го споживача; X_i, Y_i – координати i -го споживача; n – кількість споживачів.

Вантажообіг і координати великих споживачів внутрішнього ринку

Споживачі	X, км	Y, км	Товарооборот, тис. пачок
«Азовстал»	1014	168	11
Суднобудівний завод	664	265	12
«Вітас»	448	194	15
«Домекс»	903	165	9

$$X_{\text{склад}} = \frac{1014 \cdot 11 + 664 \cdot 12 + 448 \cdot 15 + 903 \cdot 9}{11 + 12 + 15 + 9} = 722,7;$$

$$Y_{\text{склад}} = \frac{168 \cdot 11 + 265 \cdot 12 + 194 \cdot 15 + 165 \cdot 9}{11 + 12 + 15 + 9} = 200,5.$$

Розподільчий центр за нашими розрахунками повинен бути розташований в м.Олександрії.

Для забезпечення ефективної роботи розподільчого центру резервами покращення функціонування логістичного ланцюга на основі формування та управління розподільчим центром є:

1) обґрунтування рішення щодо вибору оптового складу – розподільчого центру, що можливо шляхом купівлі чи оренди складських приміщень, що вимагає додаткових розрахунків;

2) оптимальне завантаження обладнання, що дозволить підтримувати на належному рівні виробничі потужності й забезпечувати розподільчий центр товарами, що користуються попитом на засадах таких принципів логістики, як «необхідне місце», «необхідний час», «необхідному споживачеві». Якщо збільшення екстенсивного навантаження має об'єктивну межу у вигляді календарного часу, то можливості росту інтенсивного використання обладнання практично не обмежені. Основні шляхи підвищення інтенсивного використання обладнання на підприємстві: ліквідація вузьких місць; швидкісні методи роботи; краще забезпечення сировиною, ресурсами і необхідними матеріалами; застосування оптимальних режимів обладнання; раціональне використання виробничих площ;

3) розроблення та застосування заходів щодо поліпшення рівня логістичного сервісу; розширення збутових каналів; застосування маркетингових заходів щодо заохочення споживачів до придбання плити саме даного підприємства;

4) вдосконалення інформаційної логістичної системи. Для цього необхідні такі заходи: організація ефективних комунікацій з клієнтами для досягнення бажаного рівня логістичного сервісу; координація логістичної діяльності в часі й просторі з метою оптимізації роботи підсистем логістичного ланцюга; контроль за виконанням замовлень та організація моніторингу за переміщенням ДСП і ламінованої плити.

Таким чином, сьогодні не доводиться акцентувати увагу керівникам підприємств фірм і компаній про необхідність логістичного управління, що дозволяє вирішувати широкий спектр завдань, головним з яких є:

- 1) організація логістичного управління на підприємстві;
- 2) управління матеріальними потоками в межах логістичної сис-

теми, до якої входить підприємство чи фірма;

3) навчання і розвиток підприємства у напрямку більш широкого використання засад логістичного підходу до ведення господарської діяльності;

4) забезпечення належної якості логістичного управління, що досягається за рахунок належного рівня задоволення потреб споживачів, збереження якості продукції під час транспортування і зберігання; надання належного логістичного сервісу.

Основні зусилля, які докладатиме підприємство в напрямку вирішення зазначених завдань, у кінцевому підсумку сприятимуть не тільки зростанню ефективності та прибутковості діяльності, але й значно вищому рівню конкурентоспроможності на вітчизняному і зарубіжному ринках.

1. Джонсон Джеймс, Вуд Дональд, Ф.Вордлоу, Деніел, Л.Мерфи-мл., Поль Р. Современная логистика: Пер. с англ. – 7-е изд. – М.: Изд. дом «Вильямс», 2002. – 624 с.

2. Уотерс Д. Логистика: управление цепью поставок: Пер. с англ. – М.: ЮНИТИ, 2003. – 503 с.

3. Анникин Б.А. Логистика. – М.: ИНФРА - М, 1998. – 270 с.

4. Криківський Є.В. Логістичне управління. – Львів: НУ «Львівська політехніка», 2005. – 683 с.

5. Окландер М.А., Хромов О.П. Промислова логістика. – К.: Центр навч. літ-ри, 2004. – 222 с.

6. Костюк О.С. Засади ідентифікації ланцюга поставок у лісопромисловому комплексі // Економіка логістичних систем / Авторський колектив за наук. ред. Є.Криківського та С.Кубіва. – Львів: НУ "Львівська політехніка", 2008. – 596 с.

7. Современные технологии управления промышленным предприятием / А.Э.Воронкова, А.В.Козаченко, С.К.Рамазанов, Л.Е.Хлапенюв. – К.: Лібра, 2007. – 256 с.

Отримано 14.05.2010

УДК 316.61

О.М.ВИНОГРАДСКАЯ, И.Н.ВОЛОДИНА

Харьковская национальная академия городского хозяйства

СОЦИАЛЬНО-КУЛЬТУРНАЯ СФЕРА ГОРОДА КАК ОБЪЕКТ ПРОЕКТИРОВАНИЯ

Рассматриваются теоретические основы разработки проектов социально-культурного развития города, региона, возможность использования технологии проектирования в условиях Украины.

Розглядаються теоретичні основи розробки проектів соціально-культурного розвитку міста, регіону, можливість використання технології проектування в умовах України.

Theoretical bases of development of projects of social-culture development of city are examined, region, possibility of the use of planning technology in the conditions of Ukraine.